

Byen på saltet

„Mons - Pons - Fons“: på Kalkbjerget, ved broen over floden Ilmenau og rundt omkring saltkilden eller saltværket („Saline“) opstod de tre bosættelsesområder, som voksede sammen til den senere by. Allerede i 795 nævnes i kroniker „Hluni“, tilflugtsstedet ved Kalkbjerget. I 1100-tallet blev der bygget en borg på bjerget, som dog senere blev offer for borgernes vrede, da de gjorde oprør mod hertugen. Saltværket, som har skaffet byen Lüneburg dens rigdom, nævnes for første gang i et dokument fra 956. Det tredje og ældste bosættelsessted var landsbyen „Modestorpe“ ved vadestedet i floden Ilmenau.

Efter at Henrik Løve havde ødelagt Bardowick i 1189, tiltog Lüneburgs betydning hurtigt. Fra omkring 1200 begyndte det rettlige grundlag for en byforvaltning at udvikle sig, og i 1247 fik Lüneburg byrettigheder.

Stolte huse fra murstensgotikken aflægger den dag i dag vidnesbyrd om en legendarisk rigdom: borgerne blev „stenrige“ og fik råd til at sætte smukke pyntegavle på deres huse. I politisk henseende havde byen sin blomstringstid i 1400- og 1500-tallet, hvor den opnåede vidtgående uafhængighed og blev medlem af Hanseforbundet. Saltudvinding og fjernhandel bidrog til, at Lüneburg vandt overregional magt og indflydelse. Omtrent 14000 indbyggere boede dengang i byen, som efter tidens målestok kunne betegnes som en storby.

Salthandelens krise, som begyndte at gøre sig gældende for ca. 1600, forandrede imidlertid forudsætningerne for den tidligere succes. Da Lüneburg var afhængig af saltudvindingen og økonomiske alternativer manglede, mistede byen sin tidligere betydning. Selvom byen ikke formåede at opretholde sin centrale stilling i Nordtyskland, har den dog reddet minderne om den forgangne glans: den gamle bykerne er næsten komplet bevaret og vidner, når man tager på en rundtur, gennem sin arkitektur og særlige atmosfære om sin historie.

Museer

Rådhuset

Bygningskompleks af rum og sale, som er opført fra 1200- til 1700-tallet, f. eks. den middelalderlige retssal fra 1330 og fyrstesalen fra 1400-tallet.

Besøg kun muligt i forbindelse med rundvisning. Der finder flere rundvisninger sted i dagens løb.

Rundvisninger for grupper ved henvendelse til: Lüneburg Marketing GmbH, Tlf. 0049-(0)-4131-2076620

Det Tyske Saltmuseum

I det tidligere saltværk findes Lüneburgs nyeste museum. Saltets betydning i almindelighed og for Lüneburg i særdeleshed ankuelligeres på attraktiv måde.

Tlf. 0049-(0)-4131-45065 • Fax 0049-(0)-4131-45069
Internet: www.salzmuseum.de

Åbningstider: mandag til søndag 10.00 til 17.00
Rundvisninger for grupper ved henvendelse

Lüne kloster med tekstilmuseum

Et middelalderligt klosteranlæg og et tekstilmuseum med hvidsyninger, tæpper og „bænklagner“ fra 1200- til 1500-tallet.

Tlf.: 0049-(0)-4131-52318 • Fax: 0049-(0)-4131-56052
internet: www.kloster-luene.de

Åbningstider: 1. april - 15. oktober
tirsdag til lørdag kl. 10.30 og 14.30 - 17.00
søndag kl. 11.30 og 14.30 - 17.00

Grupper: tilmelding udbedes!

Guidede byvandring

Guided byvandring for grupper: ved henvendelse til
Tourist-Information, Rathaus, Am Markt, D-21335 Lüneburg
Tlf. 0049-(0)-4131-2076620 • Fax 0049-(0)-4131-2076644
e-mail: touristik@lueneburg.de, internet: www.lueneburg.de

Vi står til Deres rådighed:
hele året: mandag til fredag 9.00 - 18.00
maj til oktober: lørdag og søndag 9.00 - 16.00
november til april: lørdag 9.00 - 14.00

Biosfærereservat „Elbtalae“

Skibelevator Scharnebeck

Udstillingshal: Tlf. 0049-(0)-4136-91262931

Tourist-Info Scharnebeck: Tlf. 0049-(0)-4136-90721

Åbningstider: fra 15.03 til 31.10 dagligt 10.00 - 18.00

ElbSchloss Bleckede

Udstilling: „Fascinationen ved at flyve“. Årtidernes rytme ved Elben. Storke og fisk live, kurvetlet og café.

Åbningstider:
fra april til oktober dagligt 10.00 - 18.00, undtagen mandag
fra november til marts dagligt 10.00 - 17.00, undtagen mandag /tirsdag

Tlf. 0049-(0)-5852-95140 • Fax 0049-(0)-5852-951499
internet: www.elbschloss-bleckede

Den Lüneburgske Hede

Heden er et menneskeskabt landskab. Gennem rydning, afgræsning og afsivdning er skoven blevet trængt mere og mere tilbage, og på den tørre og sandede jord har der udviklet sig hedearrealer. De smukkeste hedearrealer i det fredede område „Naturpark Lüneburger Heide“ findes i Amelinghausen, som f.eks. „Kronsberg Heide“, og omkring Wilseder Berg. Især i august og september, når lyngen blomstrer lysviolet, er naturparken et yndet udflugtsmål.

Tlf. 0049-(0)-4132-930550

Hvor er hvad?

... i og omkring Lüneburg

inkl. bykort

Seværdigheder

Udflugtsmål

Åbningstider

... floden Elbe og Heden. Oplev det!

www.lueneburg.de

1 Rådhuset (Am Ochsenmarkt/Marktplatz)

Rådhusets ældste dele er bygget omkring 1230, og derefter blev der foretaget udvidelser efter behov. På denne måde opstod der en samling bygninger fra forskellige tider. En runde gennem rådhuset viser dette: Fra gotisk tid stammer „Gerichtslaube“ (retsalen), „Fürstensaal“ (fyrstesalen), „Altes Archiv“ (det gamle arkiv) og „Bürgermeisterkammer“ (det rum, hvor borgmestrene kåredes). „Große Ratsstube“, (den store rådstue) er på grund af sine mestertlige billedskærerearbejder en af Tysklands smukkeste renaissanceale. „Huldigungssaal“ (huldningssalen) er et eksempel på barok rumindretning. Fra barokken stammer også rådhusets facade mod torvet, som er opført 1704-20 efter tegninger ved bygmester Georg Schultz.

2 St. Nicolai (Lüner Straße)

Denne basilika er opført i 1400-tallet i nærheden af havnen som religiøst centrum for flodskippere. Mens det vidunderlige middelalderlige interiør er bevaret næsten uændret, undergik kirkens ydre store forandringer i 1800-tallet på grund af talrige restaureringer (det nygotiske kirketårn er opført i 1895). St. Nicolai rummer betydelige skatte af gotisk maleri og billedskærerkunst.

3 Varemagasinet og Den Gamle Kran (Am Stintmarkt)

Husets oprindelige navn var „Dat Heringshus“ (sildehuset): takket være saltet var den lukrative sild fra Østersøen en væsentlig handelsvar. Huset brændte ved en ildspåsættelse i 1959 bortset fra den barokke facade fra 1742, som blev reddet. Den Gamle Kran ved floden Ilmenau, bygget af træ med kobbertag, nævntes for første gang allerede i et dokument fra 1346. En af de sidste laster blev hejst op med den i 1800-tallet; det drejede sig om et lokomotiv til jernbanen Braunschweig-Vienburg, som var blevet fragtet ad vandvejen fra England til Lüneburg.

4 Brömse-Hus (Am Berge 35)

Dette hus er det tidligst daterbare borgerhus i Lüneburg (1466) og er opkaldt efter Dietrich Brömse, som formentlig byggede og ejede det. Bemærkelsesværdig er den rigt profilerede portal.

Varemagasinet og Den Gamle Kran

5 St. Johannis (Am Sande)

Denne kirke er en af de ældste i Niedersachsen, idet den nævnes som dåbskirke allerede i 1297. Bygningen er en femskibet halvkirk med næsten kvadratisk grundrind, og den rummede engang 39 altre. Seværdigt er det berømte højalter med malerier af Hinrik Funhof og orglet med det betagte facade. Det skæve, 108,71 m høje tårn er et af Lüneburgs vartegn. Georg Böhm, som virkede som kantor og organist ved St. Johannis-kirken fra 1698 til 1733, har efter al sandsynlighed udøvet indflydelse på den unge Johann Sebastian Bach under dennes ophold i Lüneburg fra 1700 til 1702.

6 Vandtårnet (Bei der Ratsmühle)

„Rådets Vandkunst“, oprindeligt oprettet i konkurrence med „Abbedens Vandkunst“, tjente til saltværkets forsyning med vand. Et kompliceret system af træpumper transportererede det kostbare vand. Tæt ved siden af det gamle tårn står det nygotiske „Nye Vandtårn“ (fra 1906/07), som i dag bl.a. bruges som udsigtstårn.

7 Industri- og Handelskammer (Am Sande)

Over for St. Johannis-kirken ligger en af pladsens mest imponerende bygninger, som i dag huser „Industrie- og Handelskammer Lüneburg-Wolfsburg“. Bygningen opførtes i 1548 som bryghus og tjente dette formål gennem flere århundreder. Pladsen „Am Sande“ var Lüneburgs økonomiske centrum. Her byggedes i tidens løb talrige borgerhuse, hvis knejsende gavle stammer fra forskellige århundreder.

8 St. Michaelis (Johann-Sebastian-Bach-Platz)

Den første St. Michaelis-kirke blev opført på Kalkbjerget. Efter at borgen på bjerget var blevet ødelagt i 1371, byggedes der mellem 1376 og 1418 en ny kirke sammen med et kloster ved bjergets fod inden for byens mure. Kirken blev imidlertid stærkt ramt af sænkningerne, så at pillerne i kirken nu står skævt. En af klosterskolen St. Michaelis' korsangere var Johann Sebastian Bach (efter at hans stemme var i overgang fortsatte han som violinist) i årene fra 1700 til 1702.

Industri- og Handelskammer

Vandtårnet

Kolon

- rutebilstoppsted
- stoppested for turistbusser
- ensrettet gade
- gågader
- vej til parkeringspladser for turistbusser

Udgivet af:

Lüneburg Marketing GmbH
Rathaus / Am Markt, D - 21335 Lüneburg

Tlf. 0049 - (0) - 4131 - 20766 - 20

Fax. 0049 - (0) - 4131 - 20766 - 44

e-mail: touristik@lueneburg.de

internet: www.lueneburg.de

Vi står til Deres rådighed:

hele året: mandag til fredag 9.00 - 18.00
maj til oktober: lørdag og søndag 9.00 - 16.00
november til april: lørdag 9.00 - 14.00